

Struktur og organisering af undervisning på Børneskolen Bifrost

rev. okt. 2013

- Præmisser
- Skoledagen
- Helhedslinjen i undervisningen
- Faglighed og tværfaglighed
- Skolens organisationsdiagram

Præmisser

Børneskolen Bifrost er placeret på Kaj Munks Vej 5 i Herning, hvor skolens fysiske rammer er fordelt på 3 bygninger. Bygning 1: Bifrosts klasseværelser, køkken, toiletter, garderober, mødelokaler, bibliotek, kontorer, lærerværelse samt fællesarealer mm. Bygning 2: Musiklokale, auditorium og fysiklokale. Bygning 3: Bikuben, multi-/gymnastiksal, omklædningsrum, Æ2s eget studielokale.

Skolen har ligeledes de omkringliggende udearealer med legeplads, boldbaner, bålhytte mm. Vi bruger desuden Mindeparken som et ekstra udeareal. Idræt foregår dels i egne lokaler og udearealer samt ved at gøre brug af eksterne lokaler på lokale skoler og i samarbejde med forskellige idrætsgrene/-klubber og instruktører.

Bifrost er en et-sporet skole fra 0. til 9. klasse, klassekvotienten er på ca. 20, og børnene har læringsforudsætninger med spredning på niveau med andre skoler. Børnene begynder i førskolegruppen i den selvejende private institution Bikuben, pr. 1. april.

Skolen kan tilbyde støtte-/specialundervisning i undervisningen samt fagfaglige klubber. Der er SFO-café to gange om ugen, hvor en lærer kan hjælpe børn med konkrete opgaver, træne osv.

Skolen tilbyder aktiviteter i SFO om morgenen fra kl. 07.00 – 08.00 samt om eftermiddagen mandag til torsdag fra kl. 14.00 – 17.00 samt fredag fra kl. 14.00 – 16.00.

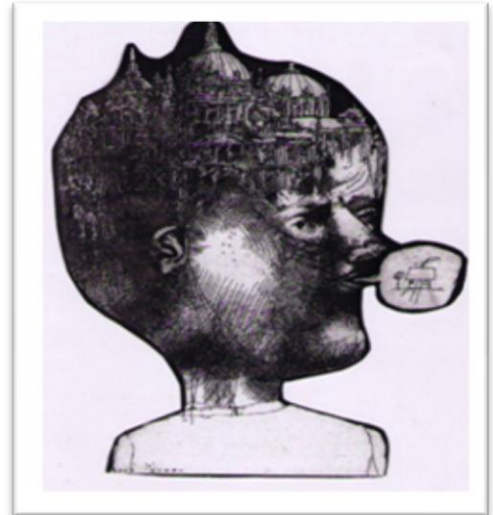
Såvel Bikuben som SFO holder åben i en del af ferierne.

Skoledagen

Der er morgensang hver dag som skolestart. Der er 30 min. frugtpause og 60 min. spisepause. Dagens undervisning er organiseret i 3 fag-moduler á 90 min.

Skoledagen er for alle uanset klasse fra kl. 08.00 – 14.00 opdelt på følgende måde:

1.Undervisningsmodul	08.00 – 09.30
Frugtpause	09.30 – 10.00
2.Undervisningsmodul	10.00 – 11.30
Spisepause	11.30 – 12.30
3.undervisningsmodul	12.30 – 14.00

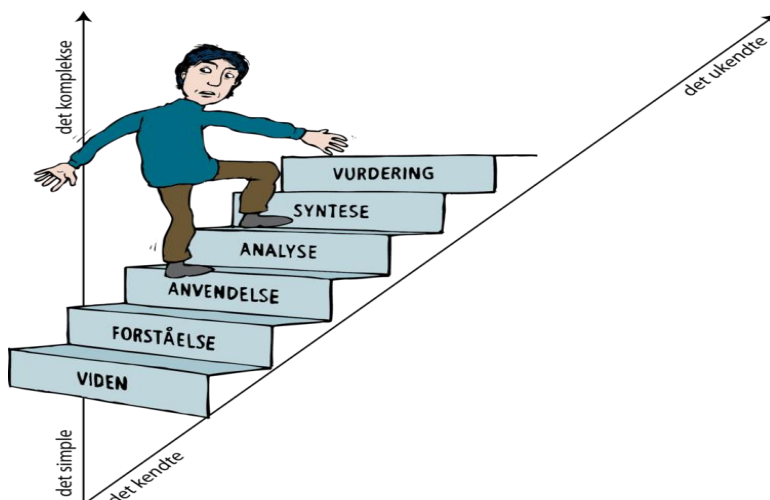

Helhedslinjen i undervisningen

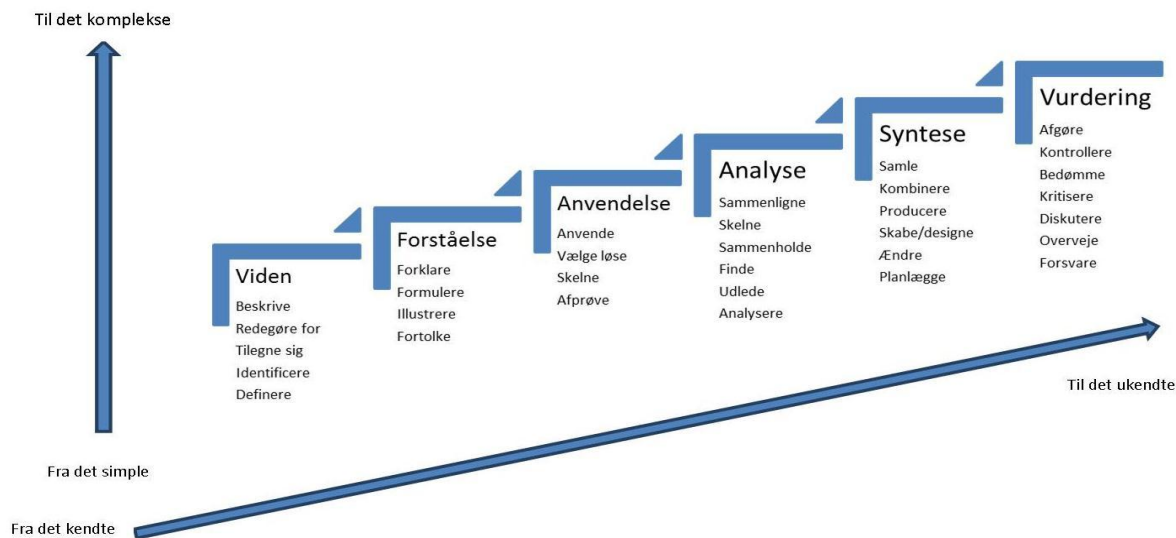
Skolens klasser er organiseret trinvis, med udgangspunkt i en fælles gennemgående pædagogisk og læringsmæssig helhedslinje:

Yngste trin, kaldet YT:	0. - 2. klasse
Mellemtrinnet, kaldet MT:	3. - 5. klasse
Ældste trin, kaldet Æ1:	6. + 7. klasse
samt Æ2:	8. + 9. klasse

Helhedslinjen kendetegnes ved, at det enkelte barnet gennem hele sin skolegang fra 0. til 9. klasse i samspil med andre børn og voksne skal udvikle sin faglige og tværfaglige omverdensforståelse og dermed kunne bevæge sig op ad lærings-trappen.

Udviklingen af de faglige, personlig samt sociale kompetencer kommer til udtryk i de faglige undervisningsforløb samt i det tværfaglige arbejde, hvor børnene på yngste trin starter med lærerstyret værkstedsarbejde, som udvikles gennem mellemtrinnet, og som ender med individuelle selvstændige projekter på ældste trin. Læringsmæssigt bevæger barnet sig op ad lærings-trappens udviklingstrin ved at flytte sig fra det kendte til det ukendte og fra det simple til det komplekse, hvor igennem ægte læring opstår. Her synliggjort ved Blooms taksonomi.

<http://internet.spaceboxx1.cz/blooms-taksonomi/?q=Blooms%20taksonomi>

Al undervisning planlægges ud fra en helhedstænkning, hvor der tages afsæt i fælles emner. I research-faserne skal det indtænkes, at emnerne skal repræsentere hele fagrækken, både fagligt og tværfagligt. Der laves efterfølgende faglige undervisningsplaner samt tværfaglige værksteds-/projektbeskrivelse:

Undervisningsplan

nødvendigt indhold - skabe mening

Samtlige arbejdsforløb indledes med en oversigt, der skriftligt viser:

- **Formål**   Hvorfor er indholdet relevant, set i forhold til værdigrundlag, emnet, **fag-faqlihed**
- **Faglige mål**   Hentes fra læseplanen, hvad skal børnene præsenteres for og kunne efter forløbet er færdig (Fælles mål, www.uvm.dk/fm09 og hjemmesider)
- **Bløde kompetencer:** Forandrings-, lærings-, relations- og meningskompetencen
- **Struktur**   Hvordan skal forløbet være? Fællesoplæg, debat aktiviteter, fælles/gruppe/ individuelt.
Hvad er tidsrammen for arbejdsforløbet?
- **Værdsættelse**   Hvordan afrundes forløbet individuelt og fælles, mundtligt/skriftligt

Herunder ses eksempel på projektbeskrivelse/-model fra ældste trin over et fælles emne: **En digter med en malers vinger** – Marc Chagall

Projektmodel – Ældste Trin

Fase 1 Provokation/konfrontation	Fællesoplevelsen - Første Skoledag
Fase 2 Inspiration <i>(Vi vil præsentere børnene for inspirationsfelter, der både rejser spørgsmål og skaber undren)</i>	1.2.1 Biografi 1.2.2. Ensomhed 1.2.3 Den hvide korsfæstelse
Fase 3 Reaktion <i>(Løbende indkredses nøgle-begreber og debatområder. Erkendelse af problemfelt)</i>	Udarbejdelse af fælles problemformulering
Fase 4 Involvering <i>(Børnene vælger individuelle temaer)</i>	Temavalg og individuel problemformulering Vejledere tildeles
Fase 5 Handling <i>(Der skrives rapport og fremstilles et musisk udtryk)</i>	Produktion af skriftlig rapport og musisk udtryk
Fase 6 Formidling	Fremlæggelse og diskussion
Fase 7 Evaluering	Fælles og individuelt. Mundtligt og skriftligt Selvevaluering. Vejlederevaluering

Faglighed og tværfaglighed

De enkelte trin-skemaer indeholder et forholdsvis begrænset antal fag, også kaldet faste kurser, mens de øvrige fag som fx billedkunst, natur/teknik samt biologi, geografi og historie dels afvikles som aktuelle kursusforløb samt er integrerede i værksteds- og projektarbejde.

De tværfaglige "skolefag" påbegyndes i 0. klasse og er på skemaet med 1 undervisningsmodul om dagen, 4-5 dage om ugen under titlerne; værksted og projekt.

De faglige fag, kursus fordeler sig således pr. trin:

Yngste trin, kaldet YT:	0. - 2. kl.	Dansk, matematik, idræt, musik, engelsk, krop & bevægelse
Mellemtrinnet, kaldet MT:	3. - 5. kl.	Dansk, matematik, idræt, musik, engelsk
Ældste trin, kaldet Æ1:	6. + 7. kl.	Dansk, matematik, idræt, musik(6.), engelsk, tysk, fysik/kemi
samt Æ2:	8. + 9. kl.	Dansk, matematik, idræt, engelsk, tysk, fysik/kemi

Faste kurser ('altid')	Aktuelle kurser (afhængig af temaet)
Dansk	Filosofi
Matematik	Billedkunst
Idræt	Geografi
Musik til og med 6. kl.	Historie
Engelsk fra 3. kl.	Biologi
Tysk fra 6. kl.	Sociologi
Fysik/kemi fra 6. kl.	Arbejdsmarkedskendskab
	Sløjd
	Hjemkundskab
	Osv.

Undervisningens organisering på tre trin

Nedenstående model viser undervisningens organisering på de tre trin; YT, MT og ÆT.

Det **FÆLLES EMNE** og oplevelsesdagen er det centrale indhold i alle undervisningsaktiviteter.

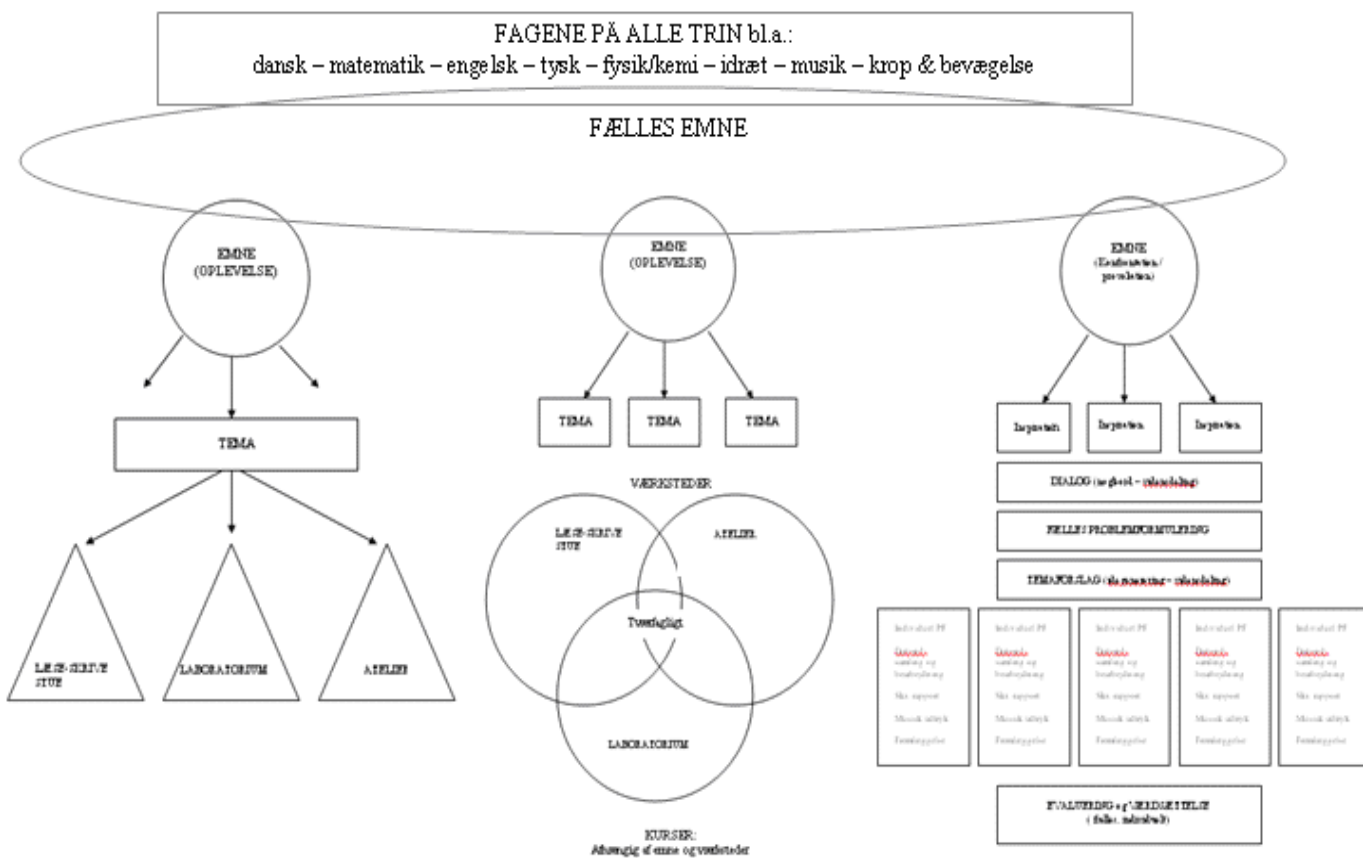
Det fag-faglige indhold i **FAGENE PÅ ALLE TRIN** tager ligeledes udgangspunkt i det **FÆLLES EMNE**.

De tværfaglige fag er organiseret på forskellig måde afhængig af trin:

YT: i tre adskilte **værksteder** (læse-skrivestue, laboratorium, atelier)

MT: i tre adskilte men dog samarbejdende **værksteder** (læse-skrivestue, laboratorium, atelier)

ÆT: gennem **projektarbejdsformen**, hvor fagene bliver brugt individuelt afhængig af temavalg

Model over faglig samt tværfaglig undervisning ift. fælles emne på YT, MT og ÆT¹

Uddybende beskrivelse af skolens helhedslinje og arbejdsform kan ses på hjemmesiden:

www.bifrost.dk, **Om Bifrost, Det gode arbejde – fra yngste til ældste trin**

¹ Lavet efter inspiration fra modeller i: Johansen B.A., Rathe A. L. & Rathe J. (1995). *Mulighedernes barn i mulighedernes skole*. Gyldendal Undervisning.s.51,52,55

Herunder eksempel på hvordan et fælles emne: *En digter med en malers vinger* – Marc Chagall, foldes ud på de tre trin:

Yngste trin
Cirkusklovn
Inspiration: Besøge et cirkus, klovnerier, cirkusfilm, oplæg om Chagalls liv

Mellem trin
Chagalls univers – hans liv og samtid
Inspiration: Billedsprog, ismer, Carl-Henning Pedersens Museum, film, musik

Det blå hus

Der var engang en maler der ikke der ikke kunne bestemme sig hvilken en farve hans hus skulle være. Han gik og tænkte og tænkte om det skulle være sort eller grå (sort eller hvidt) Han kunne ikke bestemme sig. Pludselig var der en gammel dame der stødte ind i ham hun spurgte hvad der sagde ham. Han sagde "Det er mit hus jeg ved ikke hvilken en farve det skulle være" Hun sagde "Hvorfor tager du ikke noget de andre ikke har. Hvad med regnbuens farver" Efter han havde hørt svaret udførte han "FANTASTISK! I jeg vil prøve alle regnbuens farver og vælge den aller flotteste farve". Han startede med rød men den var

Ældste trin

Inspiration: Biografi, Billedanalyse: Ensomhed, Den hvide korsfæstelse
Fælles Problemformulering, temaforslag, Temavalg

Eksempler på valg af tema:

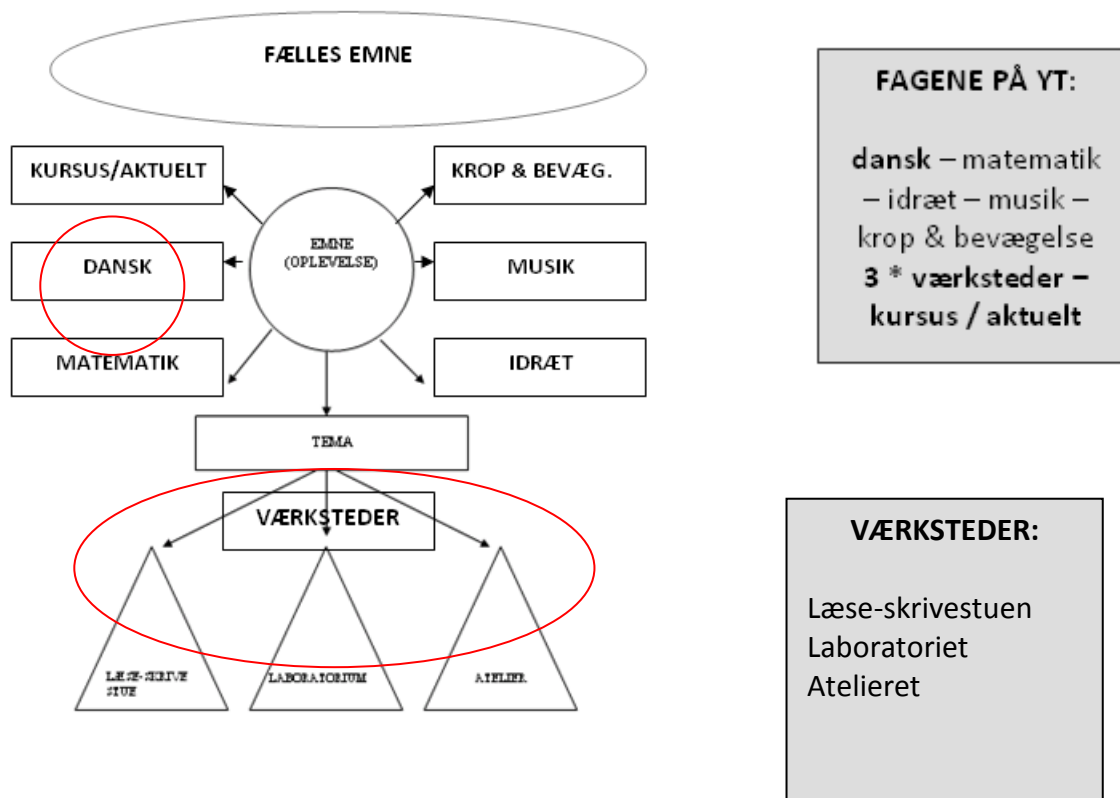
Dødsstraf, Sigøjnere, Rote Armee Fraktion, Indianere, KZ-lejr
Børnerettigheder, Ekstremisme, Kvindeundertrykkelse

Med udgangspunkt i beskrivelsen af den fælles skolestruktur kan vi se på, hvordan et konkret fag inddrages i den fag-faglige samt tværfaglige undervisning på yngste trin, YT. Faget er Dansk.

Skriftsproglig undervisning på YT planlægges således, at:

- Danskfaget har egne lektioner pr. klasse, hvor de danskfaglige aktiviteter tilpasses det enkelte barn samt mål for undervisning; undervisningsdifferentiering.
- Desuden er dansk også integreret i værkstedsarbejde², hvor der arbejdes på tværs af klassetrin. Herved skabes der mulighed for, at børn fra 0., 1. og 2. klasse kan arbejde sammen i 1 modul om dagen, 4-5 dage om ugen.

Læse- og skriveaktiviteterne foregår med fokus på værkstedets faglige teksttyper; i Læse-skrivestuen kan undervisningen bestå i frilæsning samt boganmeldelse, i Laboratoriet skrives fx en rapport om et forsøg og i Atelieret laves fx en beskrivelse af et billede.

Model over faglig samt tværfaglig undervisning på YT

Fagene på den enkelte trin kan her ses gennem skoleskema for henholdsvis 1., 4. og 8. klasse:

² Værkstederne er inddelt: læse- og skrivestue, laboratorium og atelier

1KL**2013**

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
08.00 - 08.45					
08.45 - 09.30	MUSIK	DANSK	VÆRKSTED	IDRÆT	MATEMATIK
10.00 - 10.45	MUSIK	DANSK	VÆRKSTED	IDRÆT	MATEMATIK
10.45 - 11.30	KURSUS	VÆRKSTED	KURSUS	DANSK	DANSK
12.30 - 13.15	KURSUS	VÆRKSTED	KURSUS	DANSK	DANSK
13.15 - 14.00	VÆRKSTED	KROP.&BEV.	KROP.&BEV.	MATEMATIK	VÆRKSTED
	VÆRKSTED	KROP.&BEV.	KROP.&BEV.	MATEMATIK	VÆRKSTED

4KL**2013**

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
08.00 - 08.45					
08.45 - 09.30	KURSUS	VÆRKSTED	DANSK	MUSIK	KURSUS
10.00 - 10.45	KURSUS	VÆRKSTED	DANSK	MUSIK	KURSUS
10.45 - 11.30	VÆRKSTED	KURSUS	VÆRKSTED	MATEMATIK	DANSK
12.30 - 13.15	VÆRKSTED	KURSUS	VÆRKSTED	MATEMATIK	DANSK
13.15 - 14.00	MATEMATIK	DANSK	ENGELSK	VÆRKSTED	IDRÆT
	MATEMATIK	DANSK	ENGELSK	VÆRKSTED	IDRÆT

8KL**2013**

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
08.00 - 08.45					
08.45 - 09.30	DANSK	DANSK	ENGELSK	TYSK	MATEMATIK
10.00 - 10.45	DANSK	DANSK	ENGELSK	YSK	MATEMATIK
10.45 - 11.30	PROJEKT	TYSK	FYSIK	PROJEKT	PROJEKT
12.30 - 13.15	PROJEKT	TYSK	FYSIK	PROJEKT	PROJEKT
13.15 - 14.00	ENGELSK	MATEMATIK	PROJEKT	DRÆT	DANSK
	ENGELSK	MATEMATIK	PROJEKT	DRÆT	DANSK

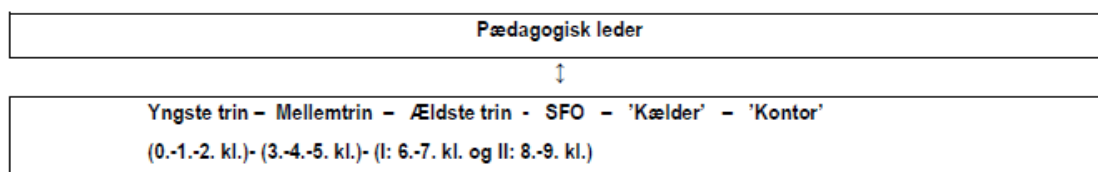
Skolens organisationsdiagram

Bifrost har en pædagogisk leder og en flad struktur med værdibaseret medledelse(r) i delvis løst koblede netværk - et åbent, socialt system/miljø med æstetiske læreprocesser, dialog og en undersøgende tilgang i centrum. Grundlæggende er der tale om en horisontal arbejdsdeling både mht. inddeling af grupper, uddeling af funktioner og arbejdsprocesser.

Lærerne på Børneskolen Bifrost er inddelt i tre grupper: yngste trin, mellemtrin og ældste trin. Hvem, der skal arbejde sammen med hvem, er en kombinatorikopgave med parametre som faglige kompetencer, erfaring, relation til trinnet, faglige og sociale behov på trinnet og personlige ønsker. Der er åben fagfordeling, der allerede begynder et ½ år før, den aktuelle arbejdstidsaftale og normperiode træder i kraft. Det giver mulighed for, at samtlige medarbejdere kan komme med forslag og både indbyrdes og via skolelederen forhandle med kolleger om at finde og vælge de bedste løsningsmuligheder.

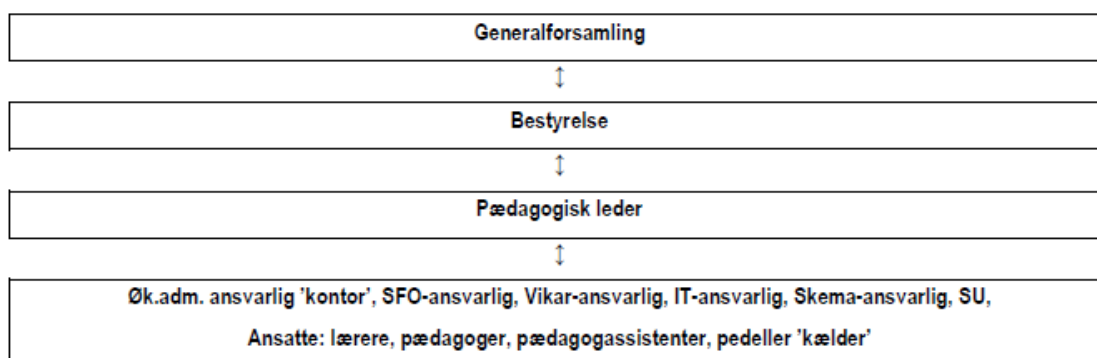
Skolens reelle organisationsdiagram

Der er tale om en horisontal arbejdsdeling mht. inddeling i grupper/trin

Skolens formelle organisationsdiagram

Organisationens struktur er summen af de måder på hvilke man opdeler arbejdet i klare opgaver og så opstår der en koordinering mellem dem¹⁸¹. En formel strukturanalyse præsenterer forholdet mellem forskellige delsystemer. Organisationsdiagrammet i et hierarkisk perspektiv:

Samarbejdsrelationer for en udvalgt lærer

Der er tale om en horisontal arbejdsdeling både mht. inddeling i grupper/trin og arbejdsprocesser¹⁸².

Samarbejdsdiagrammet viser et statisk billede af de formelle samarbejdsrelationer i skoledelen for en repræsentativ og tillige nyansat lærer, der er klasselærer og tilhører mellemtrinnet:

Samarbejde med trinkolleger, supervision af trinkolleger, klassens dansklærer og engelsklærer (der er på et andet trin) og specialundervisningslærere, IT-udvalg, matematikfaggruppe, idrætsfaggruppe, TR, øk. adm. ansvarlig, pedeller og pæd. leder.

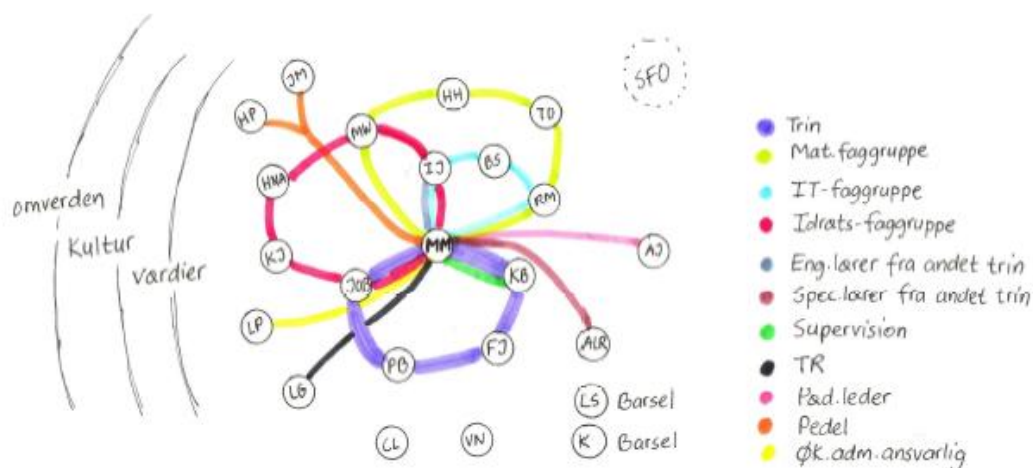

Fig. 23 Samarbejdsrelationer, eksemplarisk model

Samarbejde og dialog er udgangspunktet i forhold til arbejdsdeling, -koordinering og -styring, det gælder både formelt og uformelt. Magtfordelingen er i vid udstrækning et forhold, der handler om indsigt i den aktuelle situation og evne til at 'blande sig', indgå i en konstruktiv dialog med de involverede. Dette gør formel mødevirksomhed til en væsentlig del af organiseringen:

Orienterings- og trinmøde hver mandag kl. 14.15-16.15

Lærerrådsmøde hver 3. torsdag kl. 14.15-16.15

Pædagogisk udviklingsarbejde fordelt på eftermiddags-, aftens- og lørdagsmøder, 30 timer årligt

Adhoc-udvalgsmøder

Pædagogisk leder

Alle andre: Lærere, pædagoger, pædagog-medhjælp, pedel, regnskabsuddannet

Funktioner

Øk. adm. Ansvarlig
SFO-ansvarlig
Vikar-ansvarlig
IT-ansvarlig
Skema-ansvarlig

Udvalg (internt)

Pæd. udviklingsarbejde
Research på fællesemne
Livø (lejrtur for alle i 3 dage)
Motionsdag
Farvel 9. kl.
Lærerskuespil
Specialundervisningsklub-lærere
Ad hoc
G4 (Tr/ledelse)

Trin

Yngste 0.-1.-2. kl.
Mellem 3.-4.-5. kl.
Ældste 1, 6.-7. kl.
Ældste 2, 8.-9.kl.
SFO
Kontor
"Kælder"

Lederens netværk og samarbejdspartnere

G5 Består af to ledere fra erhvervslivet, to fra det offentlige og mig 'midt i mellem'

Skoleledere på tværs

Består af ledere fra store og små skoler, mindre/større byer, folkeskoler, friskoler og efterskole

Friskole-ledere i Herning

Består af ledere fra Midtjyllands Kristne Friskole, Herning Friskole, Hammerum Friskole, Studsgård Friskole, Parkskolen og Bifrost

Skoleforening – deltager både i Privatskoleforeningen og Frie Grundskolers møder og kurser

PPR Skolepsykolog, talepædagog, faglig leder, AKT
Sparring til mig
Sparring til lærerne i uformelle planlagte møder

SSP 'Skole-socialforvaltning-politi', deltager i Østbyens arrangementer og møder & Forebyggelsesmøder

Forvaltningen Vigtigt med kontakter, hvor jeg kan spørge om konkrete forhold. Ved, hvem jeg skal kontakte, når der er udfordringer

Seminarier Vi har praktikanter fra adskillige seminarier i Danmark. Ligesom der holdes foredrag på seminarierne, og vi modtager besøg herfra

Skolen anvendes af andre Quintetterne, et rytmisk kvindekor, øver her gratis hver torsdag aften
Forældre-wolly o.l.

Samarbejdspartnere i Herning, bl.a.

Billedskolen
Carl Henning Pedersen – Museum (lavede Regnbue-udstilling til Bikuben, gæstelærer)
Heart (er citeret i deres info-folder mht. samarbejde mellem skole og museum, gæstelærer)
Musikskolen (låner fx vores lokaler til symfoniorkestrets øveaften)
Fotomuseum
Tekstilmuseum
Landbrugsmuseet
Naturvejledere og naturskoler
Bibliotek
Kulturellen, No 7
Team-teateret (fx adgang til prøveforestillinger – for både børn og voksne, og kan låne deres foyer til projekt)
Gymnasiet
HTX
Aarhus Universitet
Enkelt personer

Opmærksomhed og bidrag til By-arrangementer

Melodi Grand Prix
Giro d'italia
EM i svømning
...

Deltager i konkrete arrangementer

No 7, oplæsning v. digter fredag aften &
Bibliotek, præsentation af digterens inspiration
Musical på gymnasiet
Darfunica-projekt på gymnasiet (i stedet for operation dagsværk), mandag aften
Medieprojekt for piger på HTX, et døgn fra torsdag til fredag

Bifrost-Bestyrelsen er sammensat med forældre fra forskellige brancher og styrker

Bestyrelsesarbejde i fx Herning Teater og Kunstcirklen

Giver indblik i 'hvad der rører sig' og netværk til engagerede mennesker i vores by

Idræt Æ2 Foregår med og i forskellige idræts-klubber, fx boksning, skøjtning, svømning, zumba, dans, førstehjælp, ...

Indgang til og inspiration til emner – ud af huset, gæstelærer,